

CTEZ/Themagroep Kwaliteit van het Aanbod (KvHA)

Verslag van de **Leerkring Eenzaamheid “LHBTI+ en Eenzaamheid”**

op 25 mei 2022 van 9.30 – 13.00 uur in de Kerkzaal van De Kapelaan, Nicolaasplein 2, 2712 AV Zoetermeer

=====

Aanwezig:

Johanna Kanis (netwerkgeregisseur gemeente Zoetermeer), Marion Tahapary Keislair (gast spreker, voorzitter COC Haaglanden), Sjemoeel Brauckman (gast spreker, specialist Educatie en Ontwikkeling Bibliotheek Zoetermeer), Nel van Pelt (Zonnebloem-Zuid), Anja Lens (preventie verpleegkundige Plicare), Alieke Nielen (Gemiva), Charlotte Hensen-Lok (Themagroep KvHA), Janny Gooijer (Cameo Filmhuis), Barbara Dijkhuizen (AOVZ), Adri Kortekaas (pastoraal werker St Nicolaas Parochie), Ella Feijen (Pastoraal werker St. Nicolaas Parochie), Quinta van Dop (JIP), Nilufer Sagir (ILOZ), Ellie de Mooij (coördinator Humanitas VHB), Pauline Visse (coördinator Humanitas VHB), Fabienne van Rij (Museum de Voorde), Shamier Madhar (ILOZ), Wieteke van der Burg (aanjager, verslag)

Afwezig met bericht:

Koos Graniewski (voorzitter AOVZ)

=====

Agendapunt 1: Opening en welkom (Wieteke van der Burg)

Wieteke van der Burg opent de bijeenkomst en heet iedereen welkom bij deze Leerkring Eenzaamheid, aangeboden door de CTEZ/Themagroep Kwaliteit van het Aanbod (KvHA), geheel gefinancierd door de gemeente Zoetermeer. Spreekster dankt de gemeente Zoetermeer hiervoor. Bijzonder welkom heet zij Johanna Kanis die zichzelf om ongeveer 11.45 zal voorstellen. Johanna vervangt Anouk Logtenberg die tot 1 augustus met zwangerschapsverlof is. Ook heet zij Marion Tahapary Keislair, voorzitter van het COC Haaglanden, en Sjemoeel Brauckman, specialist Educatie en Ontwikkeling van de Bibliotheek Zoetermeer, van harte welkom. Zij verzorgen samen de presentaties van vanmorgen.

Daarna wordt u allen in het nagesprek gevraagd op beide verhalen te reageren zodat **de doelstelling** van de Themagroep KvHA bereikt zal worden (**het aanbod van activiteiten tegen eenzaamheid in Zoetermeer nóg beter maken dan die nu al is en dit duurzaam verspreiden in Zoetermeer**).

Nadat spreekster de agenda toont geeft zij aan dat de agenda slechts als richtlijn wordt beschouwd, en wenst zij iedereen een prettige en leerzame ochtend toe.

Agendapunt 2: LHBTI+ en Eenzaamheid (Maron Tahapary Keislair)

Marion vertelt dat het COC een Vereniging is die de belangen behartigt van mensen die behoren tot de LHBTI+-gemeenschap. In Nederland hoort 6% tot 8% tot de LHBTI+-gemeenschap.

23% van de vrouwen, 12 % van de mannen en 66% van de transgenders voelen zich eenzaam.

In Zoetermeer is slechts 1 middelbare school aangesloten bij de GSA (= Gender and Sexuality Alliance = een verbond tussen allerlei seksuele oriëntaties, seksen, gender identiteiten en gender expressies.

Wat mannelijk of vrouwelijk is bepaal je zelf of je nu een cisgender, transgender, non-binair of intersekse-persoon bent). Taak van ons allen is er voor te zorgen dat meerdere scholen zich op termijn aansluiten.

Hoe geraken ze in eenzaamheid?

Doordat zij zich anders voelen dan anderen, gepest worden, uitgesloten worden, niemand anders voor hun wil zorgen als dat moet etc. Kortom, ze hebben geen of weinig contacten. In Zoetermeer organiseert de Bibliotheek één maal per maand op vrijdagavond een ontmoetingsavond voor deze doelgroep. Meer activiteiten zijn er niet waar mensen zichzelf kunnen zijn, bijvoorbeeld travestiet (kan zich één maal per maand verkleden als het andere geslacht).

Hoe is eenzaamheid terug te dringen voor deze gemeenschap?

Door Regenboog activiteiten (Zoetermeer is een Regenboogstad), door het organiseren van maaltijden waar een ieder bij aan kan sluiten, door mensen bij elkaar te brengen.

Voorwaarde is echter dat men *open staat* voor LHBTI+.

Echter de SCP-cijfers laten het volgende beeld zien: 17% ondervond geweld, 28% is gepest, 82% werd nageroepen, 51% heeft bezwaar wanneer hun kind les krijgt van b.v. een transgender.

Een kwaliteitskenmerk is bijvoorbeeld het hebben van een rode loper: deze is veelal te vinden in verpleeghuizen etc. Maar wat nu te doen voor de LHBTI+- gemeenschap in b.v. gevangenissen? Ook deze groep kent eenzaamheid onder de doelgroep.

Nederland is minder tolerant geworden blijkt uit de cijfers. Dat komt omdat de samenleving polariserend werkt en de bevolking iedere keer verandert van samenstelling. Telkens opnieuw bekijkt het COC hoe zij haar activiteiten bij moet stellen.

Zo vraagt de *bewustwording* op scholen steeds aandacht. Immers: “het varkentje voelt zich schaapje”.

Deelnemer:

Gesteld wordt dat het publiek inderdaad divers is. Je kunt toch ook een rolmodel vervullen zonder LHBTI+ te benadrukken?

Marion antwoordt dat wanneer kinderen klein zijn huidskleur of geaardheid etc geen probleem is. Wanneer kinderen ouder worden komen de problemen. Zo is bijvoorbeeld op het Haagse Huygenspark door twee jongeren van waarschijnlijk Islamitische afkomst een LHBTI+-vlag gestreken omdat deze een pedoseksuele lading bleek te hebben. Met b.v. een film kun je mensen tonen dat LHBTI+ geldt voor alle culturen, maar middelbare scholieren benaderen is lastig. Het gaat er uiteindelijk om wat *wij* ervan vinden.

Deelnemer:

Vaak heb ik mij afgevraagd waarom LHBTI+ zo benadrukt met worden zoals b.v. tijdens de Gay Pride Amsterdam. Dat vind ik overdreven en nergens voor nodig.

Als vrijwilliger voer ik al 20 jaar gesprekken met mensen maar nooit is LHBTI+ ter sprake gekomen. Dit kan komen doordat ik de signalen niet heb opgepakt of gewoon omdat ze het niet wilden vertellen. Waarom zou je dan doorvragen in de wetenschap dat je mensen extra pijn doet?

Marion antwoordt dat enkele collega's van haar van het ministerie zijn meegeevaren op een boot van de Gay Pride Amsterdam. Hoewel zij niets van doen hebben met de LHBTI+-gemeenschap voelden zij toch een *stukje erkenning*. TV-programma's geven slechts het populaire gedeelte weer van een Gay Pride; daar kun je geen mening op baseren.

Deelnemer:

Binnen de Islam en vele andere geloven komen gedragingen voort uit geloofsovertuiging. Gedoeld wordt op het gebeuren in het Huygenspark in Den Haag. Het geval is echter dat LHBTI+ ook voorkomt in de leefmethodiek en de gebeden van bv de Islam. Dit zijn culturele items! Jongeren kennen het geloof vaak niet of niet goed genoeg. Uiting geven aan *respect* voor de ander is erg lastig. Bijvoorbeeld als er een man is overleden die altijd dolgraag een vrouw had willen zijn; door wie vindt de wassing van de overledene dan plaats? De wens van de overledene is: door een vrouw, en aldus is gebeurd. Het blijft echter een heikel punt of je nu de Bijbel neemt of de Koran. Die mensen zou je moeten bereiken die denken de waarheid in pacht te hebben.

Agendapunt 3 en 4: Sjemoeel Brauckman: Het Aanbod van de Bibliotheek / Nagesprek

Nadat Sjemoeel zich heeft voorgesteld stelt hij: "De Bibliotheek is er voor iedereen".

10% van de mensen in Zoetermeer voelt zich eenzaam. LHBTI+ behoort normaal te zijn ongeacht of iemand het wil vertellen of niet dat hij bij de LHBTI+-gemeenschap hoort. Het is aan de mensen zelf om het te vertellen. *Vooroordelen* maken het nog lastiger en doen afbreuk aan *veiligheidsgevoelens*.

Organiseert de Bibliotheek een activiteit dan komt het publiek veelal uit Leiden, Rotterdam etc. Zichtbaarheid geeft een te grote drempel. De kans is kleiner dat je bekenden ontmoet. Veiliger is het ook om altijd met een vriend/vriendin te komen.

De Bibliotheek organiseert bijeenkomsten door gebruik te maken van een *Stuurgroep* waar alle letters in zijn vertegenwoordigd. Op grond van hun *behoefes en wensen* wordt er een activiteit georganiseerd.

Verdraagzaamheid hoort ook tot de groep voorwaarden. Zorg voor massale bijeenkomsten, bv. in het voorjaar en najaar, en dat er geen boeken maar MENSEN komen. Pas op dat je je niet gedraagt naar het beeld dat bij je wordt opgeroepen maar KIIK NAAR DE MENS. Bijvoorbeeld een veteraan of iemand met de diagnose Borderline..... Denk niet in hokjes!

Maak positief gebruik van sociale media om mensen te bereiken zonder de gaardheid te noemen. Geef gezamenlijk invulling aan een agenda. Dit zou kunnen plaatsvinden bijvoorbeeld tussen de Bibliotheek, het ILOZ en een willekeurig andere partner met het doel om een Roze Loper te krijgen.

Deelnemer:

Vanuit de St. Nicolaaskerk wordt geopperd dat er veel behoefte blijkt te zijn aan een *persoonlijk gesprek, waardering en erkenning*. Het lost weliswaar niet alle eenzaamheid op maar wel een heel stuk. Het gaat dan niet over geloof maar wel over samenwerken, samen iets doen.

Velen voelden zich door de kerk afgewezen maar het *luisteren, meewandelen* etc deed de mensen goed. Luisteren naar iemand betekent ook oprecht "je mag er ook zijn" dus dat geldt eveneens LHBTI+.

Daarom hebben wij ons ook aangesloten bij de CTEZ. En één-op-één gesprek voeren geeft aan dat iemand zijn plek zoekt, het hoeft niet altijd over het geloof te gaan.

Door "samen-te-werken" leer je elkaar kennen. *Verbinding* wordt op deze wijze ook gezocht met niet-katholieken.

Deelnemer:

Vanuit Museum de Voorde wordt ook gewerkt aan *de Identiteit* in LHBTI+-gezelschap en *bewustzijn* scheppen: deze elementen zijn alleen te bereiken door samen te werken. Het lukt echter niet altijd de vrijwilligers mee te krijgen.

Deelnemer:

ILOZ geeft aan jaarlijks met programma's te komen. Zo ook 13 juli, voor mensen die eenzaam zijn. Het is een activiteit waar iedereen aan deel kan nemen. Het is alleen moeilijk om eenzaamheid te herkennen. Laten we iets organiseren om eenzaamheid te herkennen.

"Kom er Bij" is ook zo'n activiteit....maar wie er niet komt zijn de jongeren. Wie herkent eenzaamheid? Er zit schaamte bij.

Deelnemer:

Soms hebben mensen geen behoefte aan anderen. Het gaat om gevoel. Geef het geen stempel.

Sjemoeel geeft aan dat je mag zijn wie je bent. De rol van scholen en gezondheidszorg is onderbelicht gebleven. Vanaf je jeugd ben je immers al heel erg geconditioneerd.

Agendapunt 5: Evaluatie en Vooruitblik (Alieke Nielen)

Wat vonden de deelnemers van de ochtend?

- a. Het is fijn een open gesprek over dit onderwerp te kunnen voeren.
- b. Ik kon openlijk zeggen wat ik wilde. Er was vertrouwen.
- c. Ik herken LHBTI+ niet. Daarom zal ik vaker naar de Bibliotheek gaan.
- d. Dit maatschappelijke thema is een eye-opener; het kan boeken en film verbinden.
- e. Op deze wijze wordt kennis met elkaar gedeeld, kunnen we elkaar leren kennen en vinden.

Agendapunt 6: Kennismaken netwerkregisseur Eenzaamheid (Johanna Kanis).

Johanna vertelt in de plaats te zijn gekomen van Lex Schoonen, die Anouk Logtenberg heeft vervangen tijdens haar zwangerschapsverlof.

Ze heeft enkele jaren ervaring opgedaan in het Sociaal Domein en is WMO-adviseur van origine.

Van belang vindt zij het zoeken van Verbinding en Samenwerking waarbij zij zichzelf steeds de vraag stelt "Wat is het probleem?" en "Waar is behoefte aan?". De gemeente Zoetermeer faciliteert slechts.

Er is een bestaande Businessclub-app die niet gebruikersvriendelijk is gebleken.

Er komt een Slack-app, waarmee in de maand juli proefgedraaid gaat worden door een groep proefpersonen. Deze app kan veel meer zoals berichten versturen, ontvangen, etc.

Wieteke is één van de proefpersonen want als zij het kan begrijpen kan iedereen het begrijpen, zo is de gedachtegang binnen het ambtelijk team Eenzaamheid

Agendapunt 7: Sluiting en start lunch (Wieteke van der Burg)

Spreekster dankt Marion Tahapary en Sjemoeel Brauckman voor hun heldere presentatie over “LHBTI+ en Eenzaamheid” en hoe deze eenzaamheid terug is te dringen. Zij overhandigt de beide presentatoren een VVV-bon als dank.

De Leerkring Eenzaamheid Zoetermeer wordt afgesloten door een ieder te danken voor zijn actieve inbreng.

Allen dank, de lunch kan nu beginnen.

Zoetermeer, 26 mei 2022

wvdb/notulen